

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Belsk Duży na lata 2023-2029

I. Główne założenia przyjęte do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej

Wieloletnia Prognoza Finansowa została sporządzona zgodnie z art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Obejmuje lata 2023-2029 co wynika z prognozy kwoty długu na okres zaciągniętych zobowiązań.

Przyjmując założenia do opracowania WPF oparto się również na danych historycznych w zakresie poszczególnych źródeł dochodów i kategorii wydatków przyjmując za punkt odniesienia wartości faktyczne wykonane w latach 2020-2021 oraz plan budżetu na rok 2022 wg stanu na 30 października 2022 roku oraz przewidywane wykonanie budżetu za 2022 rok (według załącznika Nr 1 do WPF).

Dochody i wydatki, przychody i rozchody na 2023 rok przyjęto w wartościach zgodnych z planem uchwały budżetowej na ten rok.

Ponadto prognozę finansową opracowano na podstawie regulacji dotyczących projektowania budżetu zawartych w ustawie o finansach publicznych, ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, uchwał Rady Gminy, podjętych na podstawie tych ustaw oraz analizy kształtowania się sytuacji finansowej Gminy w ostatnich latach oraz przewidywanych tendencji rozwoju.

II. Planowane dochody

Planowanie dochodów Gminy na okres objęty Prognozą rozpoczęto od analizy dotychczasowych trendów zmian dochodów w ostatnich trzech latach. Następnie skoncentrowano się na źródłach, które generują największe wpływy.

W budżecie na 2023 rok przyjęto: podane przez Ministra Finansów planowane kwoty poszczególnych części subwencji ogólnej, planowane kwoty dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz planowane wpływy z udziałów w podatku od osób prawnych, ustalone przez Wojewodę Mazowieckiego kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz dotacji na realizację zadań własnych i dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, szacunkowo kwoty dochodów własnych z opłat wynikających z ustaw, odpłatności za realizowane usługi, wynajmu lokali i zarządu nieruchomościami oraz wpływów z różnych dochodów.

1. Dochody bieżące

W roku 2023 dochody bieżące gminy w stosunku do roku ubiegłego spadły o 23,1 %. Przyczyną tak dużego spadku dochodów bieżących w 2023 r. jest rezygnacja rządu z obsługi wypłaty świadczeń „500+” przez gminy i przeniesienie zadania do placówek ZUS oraz brak planu dochodów z tytułu środków na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym. Plan udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zakłada spadek dochodów w stosunku do roku poprzedniego o 3,5 % tj. o 152.088 zł. Natomiast udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wyliczone przez Ministra Finansów wg wskaźnika udziału dochodów z pdop gminy w ogólnej kwocie tych dochodów wszystkich gmin jako średnia arytmetyczna z 3 lat (2021,2020,2019) wynoszą kwotę 1.088.201 zł.

W 2024 roku przyjęto wzrost dochodów bieżących w kwocie 11,8 %, przy założeniu, że gmina uzyska zwrot podatku Vat od inwestycji prowadzonych w 2023 r. Założono, że od 2024 do 2029 roku dochody bieżące będą rosły średnio o 4,1 %.

Analiza udziału poszczególnych źródeł dochodów bieżących w dochodach bieżących ogółem w ciągu ostatnich trzech lat potwierdza istnienie prawidłowości polegającej na tym, że największy wpływ na poziom tych dochodów mają: część oświatowa subwencji ogólnej, dotacje celowe, podatki i opłaty lokalne, ze szczególnym naciskiem na podatek od nieruchomości, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych.

Subwencja ogólna

Planowana na 2023 r. **subwencję ogólną** przyjęto w wysokości podanej przez Ministra Finansów, pismem nr ST3.4750.23.2022. W kolejnych latach 2024-2029 dochody w tej grupie oszacowano w oparciu o planowane wpływy w 2023 roku i obowiązujące przepisy, które gwarantują utrzymanie co najmniej nominalnego poziomu środków z tytułu subwencji oświatowej w skali kraju z 2023 roku.

Podatki i opłaty lokalne

Bazą wyjściową do ustalenia wpływów z podatków i opłat lokalnych są wpływy z tych dochodów w latach poprzednich. W latach historycznych dynamika dochodów tej grupy była zmienna, co wynikało ze zmiennej bazy objętej opodatkowaniem. Dochody z podatków i opłat lokalnych zdominowane są przez podatek od nieruchomości. W 2023 roku planuje się wzrost tego podatku o 8,3 %, natomiast w latach kolejnych zakłada się wzrost wpływów z tego rodzaju źródeł o wskaźniki inflacji średniorocznej oraz dynamiki PKB. Wzrost podatku od nieruchomości w 2023 r. wynika z podwyżki stawek podatku o około 10 %, pozyskaniu nowych podatników tego podatku oraz urealnieniu dochodów biorąc pod uwagę dane historyczne. W latach objętych prognozą założono coroczny wzrost wpływów z podatków, będący pochodną planowanego całorocznego wzrostu stawek podatkowych uchwalanych przez Radę Gminy. Przy tym założeniu łączna Dynamika planowanych wpływów z tytułu podatku od nieruchomości kształtuje się w sposób następujący:

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. podatek od nieruchomości	8,0	2,5	2,3	2,3	2,2	2,1

Udziały we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych

Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) należą do najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej. Wpływy z tytułu udziału z podatku dochodowego od osób fizycznych przyjęto na rok 2023 w wysokości podanej przez Ministra Finansów pismem z dnia 13.10.2022 r. w kwocie 4.206.466 zł, tj. spadek dochodów o 3,7 % w stosunku do projektu w 2022 r. W latach następnych planuje się wzrost dochodów z tego tytułu średnio o 3,7 %.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku od osób prawnych zostały zaplanowane nie jak latach poprzednich w oparciu o przewidywane wykonanie tylko zgodnie z pismem Ministra Finansów z dnia 13.10.2022 r. w kwocie 1.088.201 zł. W latach następnych prognozuje się średnio wzrost dochodów z tego tytułu o 7,3 %.

Dynamika planowanych wpływów z udziałów w podatku od osób fizycznych i prawnych przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	11,8	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0
Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	1,0	15,1	5,1	13,8	3,1	5,9

Dochody z tytułu dotacji i środków na cele bieżące

Na 2023 rok kwotę **dotacji celowych** przyjęto w wysokości zgodnej z informacją Wojewody Mazowieckiego z dnia 24.10.2022 r. Na lata następne wzrost dotacji przewiduje się w wysokości średniej 4,7 %. Jako wielkości bazowe przyjęto wielkości planowane do uzyskania w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Dotacje celowe i środki na cele bieżące	-82,3	10,0	8,0	2,5	2,5	2,5	2,6

2. Dochody majątkowe

W ramach tej grupy dochodów w roku 2023 zaplanowano przyznane środki z Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD na trzy zadania wieloletnie:

- 1) „Budowa budynku socjalno – komunalnego w Starej Wsi wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego” – kwotę 490.000 zł
- 2) ”Przebudowa ulic na osiedlu SADY w Belsku Dużym /kanalizacja deszczowa/ wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego,, – kwotę 490.000 zł
- 3) ”Rewaloryzacja terenu zabytkowego parku podworskiego w Oczaśalach wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego” – kwotę 2.700.000 zł

W 2024 r. na powyższe zadania z programu POLSKI ŁAD zaprojektowano kwotę 3.680.000 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia planowana dynamika planowanych wpływów dochodów na lata 2024-2029 średni wzrost dochodów ogółem wynosi 2,3 %. Tabela przedstawia się następująco:

L.p.	Wyszczególnienie	J.m.	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1.	Dochody ogółem, z tego:	%	10,6	-6,4	2,4	2,7	2,3	2,4
1.1	Dochody bieżące	%	11,8	3,1	2,4	2,7	2,3	2,4

III. Planowane wydatki

Wydatki kalkulowano przy uwzględnieniu możliwości dochodowych, jednak z uwzględnieniem analizy zadań bieżących koniecznych do realizacji oraz obligatoryjności wynikającej z przepisów obowiązującego prawa.

Prognozę oparto na założeniu określonym w art. 242 ust 2 ustawy o finansach publicznych, polegającym na zachowaniu relacji, iż planowane wydatki bieżące nie mogą przewyższać dochodów bieżących (ewentualnie powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki). W związku z powyższym w latach 2023-2029 założono ograniczenie fakultatywnych wydatków bieżących w celu wypracowania jak największej nadwyżki operacyjnej przeznaczonej na zadania inwestycyjne. Wzrost cen związanych z inflacją powoduje stały wzrost wydatków bieżących na utrzymanie majątku gminy i jej funkcjonowanie, co powoduje, że wypracowanie nadwyżki staje się nierealne, a planowanie zadań inwestycyjnych coraz bardziej niemożliwe.

Na 2023 rok wydatki ogółem zaplanowano w kwocie 39.596.178 zł, w tym bieżące 32.460.034,58 zł i majątkowe 7.136.143,42 zł.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od nich naliczane ustalono na poziomie zawartych umów o pracę na koniec 2022 r. W 2023 r. zaplanowano średnioroczny wzrost wynagrodzenia zasadniczego obsługi szkół i innych jednostek do wysokości najniższego wynagrodzenia tj. z 3.010 zł (od 01.I.2023 r. do 30.VI.2023 r.) 3.490 zł (od 01.VII.2023 r. do 31.XII.2023 r.), co daje wzrost o 19,6 %. Dla pozostałych pracowników obsługi przewidziano podwyżki wynagrodzenia do 7,53 %. W budżecie uwzględniono podwyżkę dla nauczycieli w wysokości 7,8 % od 01.I.2023 r. Pozostałym pracownikom przewidziano wzrost wynagrodzenia do 7,53%.

Zakup towarów i usług (gaz, centralne ogrzewanie, energia elektryczna, woda i kanalizacja) na poziomie przewidywanego wykonania za 2022 rok z uwzględnieniem wzrostu cen energetycznych. Na wydatki rzeczowe na podstawie zweryfikowanych kalkulacji wydatków zaproponowanych przez jednostki budżetowe.

W kolejnych latach wydatki bieżące z w/w tytułów planuje się o wzrost średnioroczny o 2,3 %.

Kwoty dotacji udzielonych z budżetu Gminy w 2023 przyjęto na podstawie zawartych umów z jednostkami samorządu terytorialnego, jak również zaplanowano dotacje dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych na realizację zadań własnych Gminy.

Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych pożyczek i kredytów uwzględniając wzrost stopy procentowej redyskontowe weksla. W 2020 r. W 2020 r. podczas zaciągania pożyczek w WFOŚ stopa redyskonta weksla wynosiła 0,11 %, obecnie 6,8 %.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zostały oszacowane na podstawie danych dotyczących wieloletnich przedsięwzięć o charakterze majątkowym w latach 2023-2029.

W roku 2023 planuje się przeznaczyć na zadania inwestycyjne 7.136.143,42 zł. Głównym źródłem finansowania inwestycji są środki z Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD środki własne oraz nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych.

Wydatki inwestycyjne mają charakter dokumentu kroczącego aktualizowanego co roku. Aktualizacja będzie dokonywana corocznie przez weryfikację zakresów rzeczowych zadań inwestycyjnych i wynikających z tego kosztów, wprowadzanie nowych zadań oraz eliminowanie zadań od realizacji, których się odstąpi. Nowowprowadzane zadania będą umieszczane w planie zgodnie ze strategią rozwoju gminy Belsk Duży. Aktualizacja będzie przeprowadzana co najmniej raz w roku w trakcie przygotowywania projektu budżetu na kolejny rok budżetowy. Inne zmiany będą wprowadzane w miarę potrzeb realizacji poszczególnych zadań.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia prognozowana dynamika planowanych wydatków na lata 2024-2029 przedstawia się następująco:

L.p	Treść	J.m	2024	2025	2026	2027	2028	2029
		.						
	Wydatki ogółem, z tego:	%	-0,1	2,5	2,5	2,8	2,3	2,4
	Wydatki bieżące, w tym:	%	7,5	3,1	2,5	5,8	2,3	2,4

1.	Wynagrodzenia i pochodne	%	0,03	0,5	1,0	0,2	0,2	0,2
2.	Wydatki majątkowe	%	-34,4	-77,7	2,9	0,0	0,0	0,0

IV. Prognozowane przychody i rozchody budżetu

Wielkości przychodów i rozchodów z uwzględnieniem długu Gminy przedstawia poniższe zestawienie:

L.p	Treść	J.m.	2023	2024	2025
1.	Dochody	zł	36.140.089,80	39.969.131	37.415.000
2.	Wydatki	zł	39.596.178,00	39.563.331	37.009.200
3.	Wynik budżetu	zł	-3.456.088,20	405.800	405.800
4.	Przychody	zł	3.861.888,20	0,0	0,0
5.	Rozchody	zł	405.800	405.800	405.800
	Kredyty i pożyczki	zł	0,00	0,0	0,00

L.p	Treść	J.m.	2026	2027	2028	2029
1.	Dochody	zł	38.315.152	39.344.785	40.241.198	41.205.334
2.	Wydatki	zł	37.938.481	39.018.985	39.915.398	40.879.534
3.	Wynik budżetu	zł	376.671	325.800	325.800	325.800
4.	Przychody	zł	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Rozchody	zł	376.671	325.800	325.800	325.800
	Kredyty i pożyczki	zł	0,00	0,00	0,00	0,00

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2023 planuje się deficyt budżetowy w kwocie -3.456.088,20 zł i rozchody w kwocie 405.800 zł które zostaną pokryte nadwyżką budżetową z lat ubiegłych w kwocie 3.861.888,20 zł. W roku 2024 oraz w kolejnych latach planuje się nadwyżki budżetowe niezbędne do spłaty zobowiązań.

V. Prognoza długu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2023 roku zastosowanie będą miały przepisy art. 243-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z nimi Gmina spełnia relacje i dopuszczalne limity zadłużenia, co przedstawiono w załączniku WPF.

W planowanym poziomie zadłużenia na koniec kolejnych lat 2023-2029 uwzględniono spłaty rat kredytów i pożyczek wynikające z harmonogramów spłat zawartych w umowach kredytowych i pożyczkowych oraz planowanych do zaciągnięcia pożyczek i kredytów.

Zadłużenie gminy na koniec 2023 roku wyniesie 2.165.671 zł.

VI. Wieloletnie przedsięwzięcia bieżące i majątkowe

W 2023 roku na przedsięwzięcia objęte WPF przeznaczono kwotę 6.070.005,42 zł, w tym na przedsięwzięcia majątkowe kwotę 5.868.099 zł natomiast na przedsięwzięcia bieżące kwotę 201.906,42 zł.

Wykaz realizowanych i planowanych do realizacji przedsięwzięć wieloletnich zawiera załącznik nr 2 do uchwały.

Dokonano korekty łącznych nakładów zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej od miejscowości Belsk Duży (osiedle PGR) do wsi Rębowola, Skowronki o kwotę 49.741.46 zł. Zmniejszenie wynika z korekty i mniejszego wykonania umowy 2022 r.

W wykazie przedsięwzięć uwzględniono następujące zadania:

1 Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych

a) wydatki bieżące:

- „Papier czy plastik? Papierowe, plastikowe...przetworzone (nie zaśmieca), jest jak nowe” – Przedsięwzięcie kontynuowane od 2022 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 281.874,42 zł. Limit wydatków na 2023 rok określono w kwocie 201.906,42 zł, a limit zobowiązań na kwotę 201.906,42 zł. (Środki własne gminy wynoszą 1.000 zł, środki pochodzące z Unii Europejskiej wynoszą 200.906,42 zł).

2 Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe,

a) wydatki majątkowe:

- „Budowa budynku socjalno – komunalnego w Starej Wsi wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego”. Przedsięwzięcie planowane do rozpoczęcia w 2023 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 1.000.000 zł. Limit wydatków na 2023 rok określono w kwocie 500.000 zł oraz limit wydatków na 2024 rok w kwocie 500.000 zł, a limit zobowiązań na kwotę 1.000.000 zł. (Środki własne gminy wynoszą 20.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -10.000 zł, 2024 r. -10.000 zł., środki zewnętrzne z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład kwotę 980.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -490.000 zł, 2024 r. -490.000 zł.).

- „Przebudowa ulic na osiedlu SADY w Belsku Dużym/kanalizacja deszczowa/ wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego”. Przedsięwzięcie planowane do rozpoczęcia w 2023 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 1.000.000 zł. Limit wydatków na 2023 rok określono w kwocie 500.000 zł oraz limit wydatków na 2024 rok w kwocie 500.000 zł, a limit zobowiązań na kwotę 1.000.000 zł. (Środki własne gminy wynoszą 20.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -10.000 zł, 2024 r. -10.000 zł., środki zewnętrzne z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład kwotę 980.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -490.000 zł, 2024 r. -490.000 zł.)

- „Rewaloryzacja terenu zabytkowego parku podworskiego w Oczaśalach wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego”. Przedsięwzięcie planowane do rozpoczęcia w 2023 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 6.000.000 zł. Limit wydatków na 2023 rok określono w kwocie 3.000.000 zł oraz limit wydatków na 2024 rok w kwocie 3.000.000 a limit zobowiązań na kwotę 6.000.000 zł. (Środki własne gminy wynoszą 600.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -300.000 zł, 2024 r. -300.000 zł., środki zewnętrzne z Programu

Inwestycji Strategicznych Polski Ład kwotę 5.400.000 zł. W podziale na lata : w 2023 r. -2.700.000 zł, 2024 r. -2.700.000 zł.)

środki zewnętrzne z Rządowego Funduszu Polski Ład kwotę 5.400.000 zł).

- „Budowa kanalizacji sanitarnej od miejscowości Belsk Duży (osiedle PGR) do wsi Rębowola, Skowronki”. Przedsięwzięcie kontynuowane od 2019 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 1.948.185,54 zł. Limit wydatków na 2023 rok określono w kwocie 1.798.099,00 zł a limit zobowiązań na kwotę 16.472,52 zł. Zadanie realizowane z subwencji na zadania inwestycyjne z zakresu budowy kanalizacji otrzymanej w 2021 r.

- „Projekt rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 728 w zakresie budowy chodnika na odcinku od km ok.5+876 (ul. Różana) do km ok.6+800 (Stara Wieś) na terenie gminy Belsk Duży, powiat grójecki, województwo mazowieckie”. Przedsięwzięcie kontynuowane od 2022 roku. Łączne nakłady finansowe zaprojektowano na kwotę 70.000 zł. Limit wydatków na 2023 rok określono w kwocie 70.000 zł oraz limit zobowiązań na kwotę 70.000 zł.